

Licensjakt på lodjur 2025

Resultat från undersökningar på SVA

SVA rapport 120/2025

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

Författare: Emma Höök, Erik Ågren

Foto omslag: Pixabay

Citeras: Höök E. & Ågren. E. O. Licensjakt på lodjur 2025, resultat från undersökningar på SVA. Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA, Uppsala.
2025 SVA Rapportserie 120 ISSN 1654–7098

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	1
Licensjakt på lodjur 2025.....	2
Obduktionsfynd, SVA	2
Karta	4
Faktarutor	5
Tabeller, info om fällda lodjur	6

Förord

Hantering av kroppar och delar av kroppar från de fyra stora rovdjuren; björn, järv, lodjur och varg ingår i SVA:s uppdrag från Naturvårdsverket. Denna rapport redovisar resultaten från SVA:s undersökningar av insända kroppar från licensjakten på lodjur 2025. Rapporten sammanställer alla resultat som framkommit under obduktion samt noterade fynd vid Länsstyrelsens besiktning. Rapporten ersätter enskilda obduktionsutlåtanden. Syftet med rapporten är att ge en övergripande bild av hälsostatusen hos de fällda lodjuren och redovisa fynd och data som kan användas inom förvaltningen av lodjurspopulationen.

I rapporten finns information om specifika fynd som gjorts vid undersökning av lodjuren. Individerna refereras till i rapporten genom ett unikt ID för varje död individ i förvaltande myndigheters rovdjursdatabas Rovbase. På webbplatsen www.rovbase.se kan den intresserade hitta publik information om rovdjuren som registrerats av Länsstyrelser, SVA, Naturhistoriska Riksmuseet m.fl.

Tack till samtliga som varit involverade i hanteringen av årets fällda lodjur!

Uppsala 2025-07-09

Emma Höök, biolog, viltsektionen SVA
Erik Ågren, sektionschef, viltsektionen SVA

Sammanfattning

Beslut om licensjakt fattades av totalt 10 länsstyrelser fördelat på landets tre rovdjursförvaltningsområden – norra, mellersta och södra. Årets tilldelning var totalt 87 lodjur varav 86 fälldes och ytterligare en avräknades efter påskjutning. Av de 86 avräknade lodjuren har 83 kroppar skickats till SVA. Ett lodjur belades med sekretess efter utförd obduktion. Av de fällda djuren var 25 honor och 57 hanar. Vid undersökning på SVA bedömdes 66 lodjur som vuxna, övriga bedömdes vara födda våren 2024. Exakt ålder för vuxna individer erhålls när tandsnittsanalyser är klara.

Liksom vid tidigare års sammanställningar visar undersökningarna på SVA att hälsoläget hos de fällda lodjuren generellt sett varit gott. Totalt var 94 % av undersökta djur i medelgott eller över medelgott hull. Medelvikt på vuxna djur var 18,7 kg och medelvikt för årsungar var 11,8 kg.

På ett fåtal djur noterades avvikande eller sjukliga förändringar, där två lodjur hade äldre avläkta frakturer. Vidare hade bland annat två lodjur en del av tarmkröset sammanväxt med bukväggen och ett annat lodjur hade en invagination av en del av tunntarmen. Som bifynd noterades extra binjure i två fall, 12 lodjur hade öronskabb, men inget hade rävska. Alla utom sex av de lodjur vars tarmar undersöktes hade tarmparasiter. Inga uppenbara äldre skottskador noterades.

Licensjakt på lodjur 2025

BESLUT OM LICENSJAKT

Beslut om licensjakt 2025 fattades av länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands, Jönköpings, Kalmar, Uppsala, Västerbottens, Västernorrlands, Västmanlands och Örebro län. Länsstyrelsernas beslut styrs av de övergripande förvaltningsplanerna och förvaltningsmålen för lodjursstammen.

Tabell 1. Tilldelning och antal fällda lodjur.

Län	Tilldelning	Fälld/avr.
Dalarna	15	15*
Gävleborg	15	17
Jämtland	8	6
Jönköping	8	8
Kalmar	8	8
Uppsala	10	11
Västerbotten	6	4
Västernorrland	5	5
Västmanland	6	6
Örebro	6	6
Total	87	86

* Inkluderar påskjuten/påskjutna individ/individer som avräknats tilldelningen.

ANTAL FÄLLDA LODJUR

Totalt avräknades 86 lodjur av tilldelningen på 87 inom licensjakten 2025 som pågick från 1 mars t.o.m. 31 mars (15 april i vissa län). I åtta av tio län fälldes alla tilldelade lodjur. I två av dessa län skedde en överskjutning med två respektive ett lodjur. Ett lodjur blev påskjutet och avräknat i Dalarnas län och två lodjur har ännu ej inkommit till SVA vid sammanställningen av denna rapport.

Obduktionsfynd, SVA

UNDERSÖKTA DJUR

Av de 86 avräknade lodjuren har 83 kroppar skickats till SVA. Ett lodjur belades med sekretess efter utförd obduktion (kommer därav ej vara vidare med i denna rapport. En minimerad förvaltningsprovtagning gjordes på 61 djur. Obduktion och utökad provtagning gjordes på 22 lodjur (se sid 5 för vad som ingår i respektive provtagningsförfarande).

ÅLDERSKATEGORIER

Av 83 lodjur var 66 vuxna och 17 knappt årsgamla ungdjur, dvs. födda våren 2024. Mer exakt ålder från tandsnittsanalys erhålls senare under året och publiceras i Rovbase.

KÖN OCH REPRODUKTION

Könsfördelningen var 25 honor (20 vuxna, 5 födda 2024) och 57 hanar (45 vuxna och 12 födda 2024). Av de 25 vuxna honorna visade 18 spår av tidigare dräktigheter i form av implantationsärr i livmoderhornen.

KROPPSVIKT OCH HULL

Helkroppsvikten varierade mellan 9,6–25,1 kg, med en medelvikt på 17,2 kg. Medelvikten för alla vuxna var 18,7 kg; vuxna honor 15,4 kg och vuxna hanar 20,1 kg. Årsungar hade medelvikten 11,8 kg; honor 10,3 kg, hanar 12,4 kg.

Lodjuren skjutna inom licensjakten var i gott näringstillstånd/hull. Av 82 djur var majoriteten av lodjuren (70 %) i medelgott hull. Detta betyder att de hade normalt utvecklad muskulatur och måttliga fettreserver. Rikligare mängd fett, dvs. över medelgott hull, hade 18 lodjur (22 %). Detta ses ofta i länen norrut där lodjuren normalt har större fettreserver än i länen söderut. Sex lodjur (7 %) bedömdes vara något under medelgott hull, men ingen var kraftigt under medel eller utmärglad.

PARASITER

Inget lodjur hade noteringar om rävskabb (*Sarcoptes scabiei*) i besiktningsprotokollen. Öronskabbdjur (*Otodectes cynotis*) noterades hos 12 av 78 undersökta djur.

Tarmparasiter i viss omfattning är mycket vanligt hos lodjur. Bandmask hittades hos 87 % och spolmask hos 49 %. Hos 44 % av lodjuren med tarmparasiter sågs både spol- och bandmask. Sex av de undersökta lodjuren var helt utan synliga tarmparasiter.

MAGINNEHÅLL

Av 79 undersökta magsäckar var 28 tomma på innehåll. Rester av hjortdjur hittades i 38 magar, hare i 10, odefinierbar gnagare i en, ekorre i en och fågel i fyra. Fyra lodjur hade mer än en bytesart i magen.

TANDHÄLSA

Av 82 lodjur vars tandstatus undersöktes hade 17 lodjur noteringar om frakturer, slitage och/eller avsaknad av tänder.

ÄLDRE SKADOR

Lodjur M536088 hade en gammal och avläkt bakkensfraktur. Lodjur M536073 hade en invagination av en del av tunntarmen (en del av tarmen hade krupit in i intilliggande del) med påbörjad nekros (vävnadsdöd). Detta tillstånd hade lett till att lodjuret slutligen hade avlidit (bild 1). Individ M536106 hade en gammal skada på mjälten som delat den i två (bild 2). Samma lodjur hade även del av tarmkröset fastväxt med bukväggen som även det ger en indikation på ett tidigare trubbigt trauma. Lodjur M536053 hade en avläkt revbensfraktur på höger sida bröstorg och individ M536078 saknade en del av sitt vänstra öra (bild 3).

Bild 1. Invagination av tunntarm hos individ M536073. Foto: SVA.

Inget lodjur hade uppenbara äldre skottskador, men helkroppsrontgen av alla kroppar gjordes inte.

Bild 2. Avläkt skada på mjälte hos individ M536106. Foto: SVA.

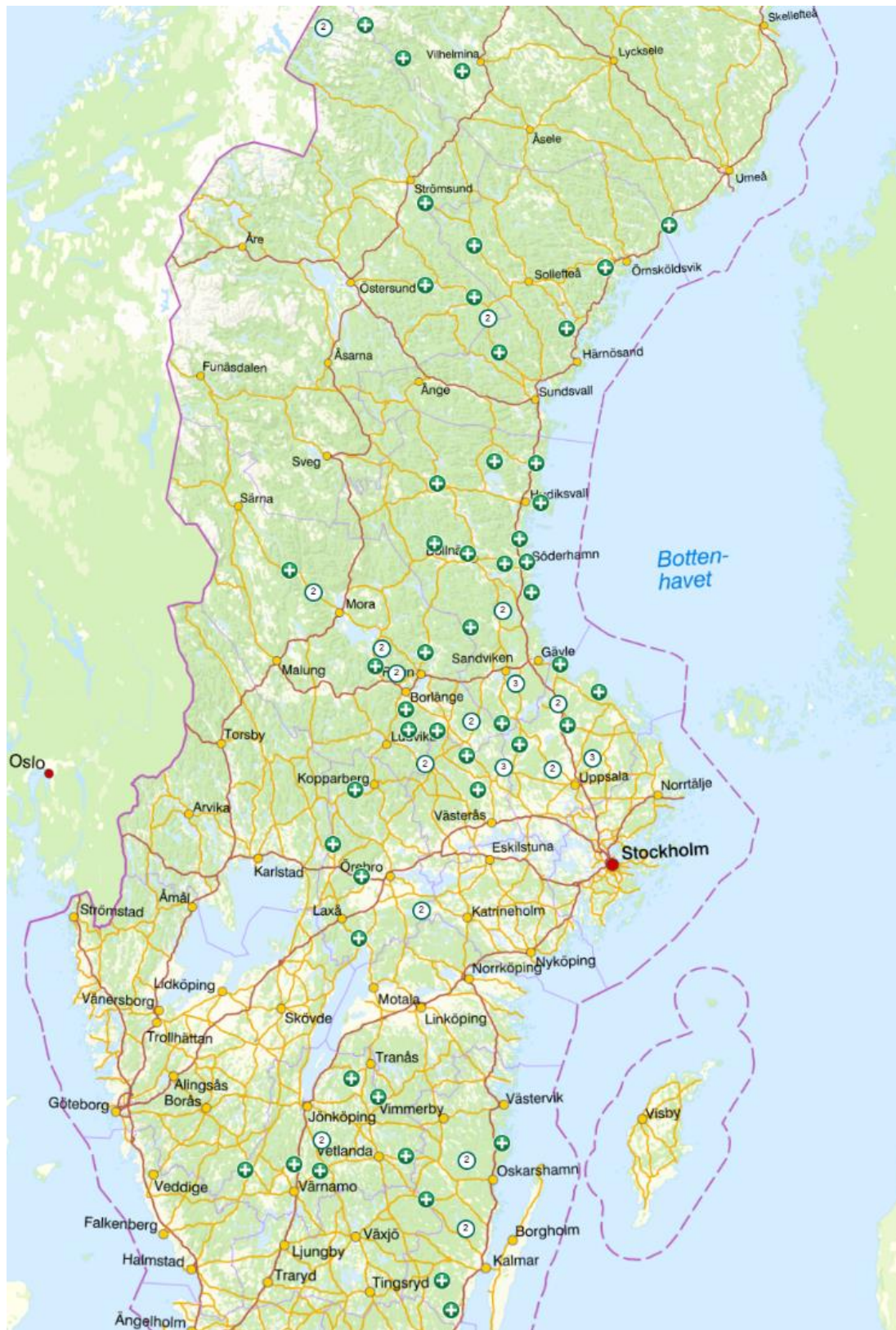

Bild 3. Individ M536078 saknade del av sitt vänstra öra. Foto: Frida Hellsing, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

ANDRA FYND

Två individer hade extra binjurar. Individ M536177 var kryptorkid, med högra testikeln kvar i ljumsken.

Lodjur fällda under licensjakt 2025

Karta 1. Karta över fällda lodjur licensjakten 2025. Källa: Rovbase.se

FAKTARUTOR

VAD HÄNDER MED FÄLLDA LODJUR?

Direkt efter att ett lodjur är skjutet eller påskjutet anmäls detta av jaktledaren eller skytten till berörd länsstyrelse som då reglerar hur många lodjur som finns kvar i tilldelning. Blir ett lodjur påskjutet men inte kvar på skottplatsen är jaktledaren skyldig att genomföra eftersök.

Länsstyrelsens besiktningsperson besiktar det fällda djuret och vid begäran även skottplatsen. Vid undersökningen tas ett antal mått på kroppen, som också vägs, och en besiktningsblankett utfärdad av Naturvårdsverket och SVA fylls i. Varje djur registreras i myndigheternas databas Rovbase, och får ett individnummer (M-nr). Jakträttshavaren har möjligheten att få behålla skinnet och denne ansvarar själv för att djuret flås. Skinnet märks vid besiktningen av besiktningspersonen så att ursprunget av skinnet blir registrerat och spårbart. Den flådda uppmärkta lodjurskroppen skickas tillsammans med besiktningsblanketterna sedan till SVA i Uppsala.

VAD HÄNDER SEDAN PÅ SVA?

Lodjurskroppen undersöks på SVA för hälso- och sjukdomsövervakning, biologiska data insamlas liksom reproduktionsstatus, ålderskategori och mått.

Av resursskäl omfattades även i år endast vart femte vuxet lodjur av utökad provtagning och mer omfattad obduktion. På övriga djur gjordes enbart en minimerad provtagning med prover för förvaltningsrelaterade analyser.

Preliminär åldersbedömning anger årsunge eller vuxet djur, en viktig uppgift för länsstyrelsernas beräkningar av förnygringar inom länet. Bedömningen baseras på om skelettets tillväxtzoner är öppna eller slutna, på kroppsstorlek, vikt, tandstatus och könsorgan. En årsunge är knappt ett år gammal under licensjaktperioden och de som är knappt två år eller äldre kategoriseras som vuxna. Tandrotsnittning för exakt åldersbestämning för vuxna lodjur görs senare under året på Matson's laboratorium i Montana, USA. Resultatet förs sedan in i databasen Rovbase. Efter provtagning för åldersanalys kan skytten/jakträttsinnehavaren få tillbaka den opreparerade skallen, om önskemål om detta angetts vid jakttillfället på återtagsblankett.

Djurens reproduktionsstatus dokumenteras. På honor undersöks livmodern för att se om de tidigare varit dräktiga eller inte. Detta kan ses som ärr (svarta band i slemhinnan) efter blödningar i livmoderhornen där moderkakorna suttit. Hanarnas penis har små hudtaggar hos vuxna, medan årsungarna saknar taggar.

Vid provtagning för förvaltningen tas enbart ett muskelprov för DNA-analys. Vid obduktion och utökad provtagning tas muskel, lever, mjälte, tarm, lunga, blod, urin, njure och fett till SVA:s och Naturhistoriska riksmuseets biobankfrysar. Proverna nyttjas för pågående och framtida forskning.

Om tecken på hudskabbinfektion noterats på besiktningsblanketten görs en undersökning av antikroppar i blod mot rävsjuka för att verifiera diagnosen.

Helkroppsröntgen utförs om det finns misstanke om äldre skador. Därför kan det inte uteslutas att marginella äldre skador förbisätts, då skelettet inte friprepareras helt vid obduktionen.

Tabeller med information om fällda lodjur

Tabell 2. Licensjakt lodjur 2025. Biologiska data och fynd på individnivå, länsvis

Dalarnas län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536068	2025 -03 -01	Älvdalen	Hane	11,9	f. 2024	.
M536069	2025 -03 -01	Älvdalen	Hane	23,2	Vuxen	.
M536073	2025 -03 -02	Borlänge	Hane	16,5	Vuxen	Invagination av tunntarm
M536074	2025 -03 -03	Avesta	Hona	16,2	Vuxen	Accessorisk binjure
M536075	2025 -03 -04	Smedjebacken	Hane	21,4	Vuxen	.
M536078	2025 -03 -07	Borlänge	Hane	18,6	Vuxen	Enl. besiktningsprotokoll, vänster öra delvis borta
M536079	2025 -03 -07	Avesta	Hane	17,5	Vuxen	.
M536142	2025 -03 -08	Leksand	Hona	9,7	f. 2024	.
M536143	2025 -03 -09	Leksand	Hona	17,6	Vuxen	.
M536144	2025 -03 -11	Hedemora	Hona	12,0	f. 2024	.
M536145	2025 -03 -11	Smedjebacken	Hane	21,4	Vuxen	.
M536151	2025 -03 -09	Falun	Hona	13,5	Vuxen	Reproducerat, 3 ärr
M536168	2025 -03 -11	Älvdalen	Hona	15,5	Vuxen	.
M536170	2025 -03 -11	Leksand	Hona	15,5	Vuxen	Reproducerat, 3 ärr
M536171*	2025 -03 -11	Borlänge	Okänd	.	.	.

*Påskjuten och avräknad

Gävleborgs län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536014	2025-03-03	Sandviken	Hane	10,2	f. 2024	.
M536015	2025-03-04	Sandviken	Hona	14,0	Vuxen	.
M536016	2025-03-09	Gävle	Hane	12,4	f. 2024	.
M536034	2025-03-01	Söderhamn	Hane	17,2	Vuxen	.
M536035	2025-03-02	Gävle	Hane	17,4	Vuxen	.
M536036	2025-03-05	Ockelbo	Hane	9,7	f. 2024	.
M536101	2025-03-03	Ljusdal	Hane	15,4	Vuxen	.
M536108	2025-03-04	Söderhamn	Hona	12,6	Vuxen	Reproducerat, 2 ärr
M536113	2025-03-04	Ockelbo	Hane	16,0	Vuxen	.
M536124	2025-03-04	Söderhamn	Hona	14,6	Vuxen	.
M536125	2025-03-06	Ovanåker	Hane	16,7	Vuxen	.
M536131	2025-03-06	Hudiksvall	Hane	18,0	Vuxen	.
M536132	2025-03-07	Nordanstig	Hane	16,7	Vuxen	Accessorisk binjure
M536147	2025-03-07	Bollnäs	Hane	10,9	f. 2024	.
M536149*	2025-03-08	Hudiksvall	.	.	.	.
M536150	2025-03-09	Ockelbo	Hane	16,0	Vuxen	.

*Ännu ej inkommen till SVA

Jämtlands län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536085	2025-03-02	Ragunda	hane	20,1	Vuxen	Två accessoriska binjurar
M536116	2025-03-05	Strömsund	hona	17,0	Vuxen	.
M536176	2025-03-10	Ragunda	hane	17,0	Vuxen	.
M536177	2025-03-11	Ragunda	hane	21,5	Vuxen	Kryptorkid
M536209	2025-03-14	Strömsund	hane	19,0	Vuxen	.
M536318	2025-04-05	Strömsund	Hane	10,0	f.2024	.

Jönköpings län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536063	2025 -03 -01	Vetlanda	hane	23,8	Vuxen	.
M536067	2025 -03 -01	Värnamo	hane	22,2	Vuxen	.
M536071	2025 -03 -01	Gislaved	hane	21,1	Vuxen	.
M536072	2025 -03 -01	Vaggeryd	hona	9,6	f. 2024	.
M536077	2025 -03 -02	Aneby	hane	18,8	Vuxen	.
M536082	2025 -03 -02	Nässjö	hona	15,3	Vuxen	Reproducerat, 3 ärr
M536087	2025 -03 -02	Nässjö	hane	19,2	Vuxen	.
M536127	2025 -03 -07	Aneby	hona	15,5	Vuxen	Reproducerat, 2 ärr

Kalmar län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M535996	2025 -03 -04	Torsås	Hona	10,2	f. 2024	.
M535997	2025 -03 -05	Nybro	Hane	19,2	Vuxen	.
M536066	2025 -03 -01	Oskarshamn	Hane	20,8	Vuxen	.
M536081	2025 -03 -02	Hultsfred	Hane	25,1	Vuxen	.
M536083	2025 -03 -02	Oskarshamn	Hane	20,6	Vuxen	.
M536098	2025 -03 -03	Högsby	Hane	21,0	Vuxen	.
M536118	2025 -03 -05	Nybro	Hane	*	Vuxen	.
M536119	2025 -03 -05	Nybro	Hona	15,2	Vuxen	Reproducerat, 1 ärr

* Helvikt saknas

Uppsala län

RovbaselID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M535965	2025 -03 -01	Uppsala	Hane	11,8	f. 2024	.
M535966	2025 -03 -01	Heby	Hane	12	f. 2024	.
M535967	2025 -03 -01	Uppsala	Hane	14	f. 2024	.
M535968	2025 -03 -02	Uppsala	Hane	13	f. 2024	.
M535969	2025 -03 -02	Uppsala	Hona	15	Vuxen	Reproducerat, 1 ärr
M536048	2025 -03 -01	Tierp	Hona	17,1	Vuxen	Reproducerat, 3 ärr. Del av tarmkrös fastväxt med bukvägg

M536049	2025 -03 -01	Tierp	Hane	21,8	Vuxen	Gammal skada på mjälte
M536050	2025 -03 -02	Uppsala	Hane	21,5	Vuxen	.
M536051	2025 -03 -01	Tierp	Hane	20,7	Vuxen	.
M536052	2025 -03 -01	Älvkarleby	Hane	17,8	Vuxen	.
M536053	2025 -03 -01	Tierp	Hane	19,8	Vuxen	Gammal revbensfraktur

Västerbottens län

RovbaseID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536042	2025-03-08	Nordmaling	Hona	15,7	Vuxen	Reproducerat, 2 ärr
M536055	2025-03-01	Dorotea	Hane	22,0	Vuxen	.
M536090	2025-03-14	Vilhelmina	Hane	18,3	Vuxen	.
M536211	2025-03-20	Dorotea	Hona	9,8	f. 2024	.

Västernorrlands län

RovbaseID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536064	2025-03-01	Härnösand	Hane	21,0	Vuxen	Enl. besiktningsprotokoll, äldre skada i höger öra
M536107	2025-03-04	Sollefteå	Hona	12,0	Vuxen	.
M536156	2025-03-10	Örnsköldsvik	Hane	20,5	Vuxen	.
M536166	2025-03-10	Sundsvall	Hona	16,0	Vuxen	.
M536315*	2025-04-05	Sundsvall	.	.	.	.

*Ej inkommen till SVA

Västmanlands län

RovbaseID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536060	2025 -03 -01	Sala	Hane	21,95	Vuxen	.
M536097	2025 -03 -03	Sala	Hane	19,2	Vuxen	.
M536169	2025 -03 -11	Fagersta	Hane	18,9	Vuxen	.
M536179	2025 -03 -12	Sala	Hona	14,95	Vuxen	Reproducerat, 4 ärr
M536180	2025 -03 -12	Sala	Hane	13,5	f. 2024	.
M536198	2025 -03 -13	Sala	Hane	18,3	Vuxen	.

Örebro län

RovbaseID	Fälld	Kommun	Kön	Vikt kg	Ålder	Könsorgan, övriga fynd
M536061	2025 -03 -01	Örebro	Hane	13,3	f. 2024	.
M536070	2025 -03 -01	Lekeberg	Hona	13,6	Vuxen	.
M536076	2025 -03 -02	Karlskoga	Hona	13,9	Vuxen	Reproducerat, osäkert antal
M536088	2025 -03 -02	Askersund	Hane	19,55	Vuxen	Gammal fraktur, höger bakben
M536106	2025 -03 -04	Örebro	Hane	23,9	Vuxen	Avläkt skada på mjälte. Del av tarmkörs fastväxt i bukvägg
M536128	2025 -03 -07	Hällefors	Hane	19,75	Vuxen	.

STATENS
VETERINÄRMEDICINSKA
ANSTALT

besöksadress: ulls väg 2 B **adress:** 751 89 Uppsala **telefon:** +46 18 67 40 00
e-mail: sva@sva.se **webb:** www.sva.se